

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Aarsberetning

om

Kongsberg offentlige skole

for høiere almindannelse

for

1891—92

ved

K. L. Sommerfelt,

skolens rektor.

Kongsberg.

Erlandsens bogtrykkeri.

1892.

Aarsberetning

om

Kongsberg offentlige skole

for høiere almindannelse

for

1891—92

ved

K. L. Sommerfelt,

skolens rektor.

Kongsberg.

Erlandsens bogtrykkeri.

1892.

I. Skolens forstanderskab.

bestaar foruden af de to faste medlemmer, stedets magistrat, byfoged Münster, og rektor, af følgende af kommunebestyrelsen valgte mænd:

Direktør Krag, indvalgt 1881,

Handelsborger Christophersen, indvalgt 1886,

Bergkandidat Münster, indvalgt 1885.

Til formand gjenvalgtes i møde den 30te september 1892 rektor.

II. Lærerpersonalet.

Skolens lærere er for tiden:

Sommerfelt, Karl Linnée, rektor. Født 1834, cand. mag. 1859, timelærer ved Lillehammer skole 1860, adjunkt ved Bergens kathedralskole 1864, overlærer sammesteds 1880, overlærer ved Kristiania kathedralskole 1882. Udnævnt $\frac{1}{12}$ 1888.

Alver, Johan Ludvig, adjunkt. Født 1848, cand. mag. 1872, vikarierende lærer ved Hamar og Skiens skoler 1875–76; adjunkt ved Fredrikshalds skole 1877; adjunkt ved Kongsberg skole $\frac{1}{1}$ 1887.

Udby, Ole Andreas, adjunkt. Født 1847, cand. real. 1877. Udnævnt den 19de januar 1878.

Bøhmer, Otto Ferdinand, adjunkt. Født 1853, sprogg- og historisk lærerexamen 1878. Klasselærer ved herværende

skole i 1878, adjunkt den 1ste august 1879. — Kasserer ved skolen.

Johnson, Jacob Dybwad, klasselærer. Født 1856, cand. theol. 1879. Ansat ved herværende skole 1881.

Holmsen, Alette, inspektrice ved skolens kvindelige afdeling. Født 1855. Guvernanteexamen ved Nissens pigeskole 1877. Ansat 1887.

Foss, Alfhild, andenlærerinde. Født 1863. Middelskolens afgangsexamen 1880. Ansat 1887.

Holm, Marie, lærerinde i gymnastik. Ansat 1887.

Klewe, Andreas Johan Julius, organist. Født 1832. Ansat som sanglærer 1854.

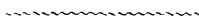
I August 1891 frattraadte art.-kapt. M. Lund sin post som gymnastik- og tegnelærer ved skolen, da han var bleven forflyttet til hovedstaden som chef for hovedarsenalets værksteder. I ham tabte baade skolen en meget dygtig lærer og dens lærerpersonale en afholdt og agtet kollega.

Som midlertidig lærer i gymnastik indtil aarets udgang fungerede art.-løjtnant Max Paaske. Under $12/1$ 92 blev derpaa lærer ved folkeskolen Mads Berg af departementet ansat som lærer i dette fag.

Som lærer i tegning i kl. II—IV ansattes myntgravør Throndsen og i frihaands- og projektionstegning i kl. V—VII adjunkt Udby.

Den største del af skoleaaret var adjunkt Alver ved sygdom forhindret fra at udføre sin gerning ved skolen. Som hans vikar fra 10de septbr. til begyndelsen af november fungerede cand. mag Blix. Under hans andet sygdomsforfald fra 23de januar til skoleaarets udgang besørgedes hans fag af cand. mag. Thott Knudtson.

Under gymnastiklærerinde frøken Holms fravær for at deltage i et under gymnastikinspektørens ledelse afholdt videregaaende kursus for lærerinder fra september til november besørgedes gymnastikundervisningen for pigerne af lærerinde ved folkeskolen frøken Margrethe Arnesen.

A. Antal.

Klasse.	3die Kvartal 1891.			4de Kvartal. 1891.			1ste Kvartal 1892.			2det Kvartal 1892.		
	G.	P.	Sum.	G.	P.	Sum.	G.	P.	Sum.	G.	P.	Sum.
I	8	3	11	9	4	13	9	4	13	9	3	12
II	10	3	13	9	4	13	9	4	13	8	4	12
III	7	8	15	6	7	13	7	7	14	7	7	14
IV	9	4	13	8	4	12	8	4	12	8	3	11
V	10	7	17	10	7	17	10	7	17	10	7	17
VI	2	0	2	2	0	2	2	0	2	2	0	2
VII			6			7			7			7
Tilsammen			77			77			78			75

III. Disciplene.

B. Gjennemsnittsalder ved begyndelsen af skoleaaret
1891 — 92 og normalalder.

Klasse.	Gjennemsnittsalder.	Normalalder.
I	$9\frac{7}{12}$	9
II	$10\frac{11}{12}$	10
III	$12\frac{2}{12}$	11
IV	$13\frac{7}{12}$	12
V	$14\frac{3}{12}$	13
VI	$14\frac{7}{12}$	14
VII	$15\frac{6}{12}$	

C. Disciplenes hjemstavn.

Af skolens 75 disciple i 2det kvartal 1892 var:

fra Kongsberg 67,
Sandsvær 2,
Eker 4,
Numedal 1,
Fredrikstad 1.

IV. Fagfordelingen mellem lærerne

1891—92.

Rektor:

Norsk i klasse VI + VII 3 timer
Latin i — V og IV 14 —

17 timer.

Adjunkt Alver:

Historie	i klasse	VI—VII	3 timer
Do.	i —	V—IV	6 —
Tysk	i —	VI—IV	12 —
Engelsk	i —	VII + VI	5 —
			<hr/>
			26 timer.

Klasseforstander i kl. V.

Adjunkt Udby:

Mathematik	i kl.	VII—IV	20 timer
Naturkundskab	i -	VII—V	7 —
Tegning	i -	VI og V	4 —
			<hr/>
			31 timer
			hvoraf 4 extratimer.

Klasseforstander i kl. VII + VI.

Adjunkt Bøhmer:

Engelsk	i —	V og IV	10 timer
Fransk	i —	VI—V	4 —
Historie	i —	II	3 —
Geografi	i kl.	VI—IV og I	9 —
			<hr/>
			26 timer.

Klasseforstander i kl. IV.

Klasselærer Johnson:

Religion	i klasse	VI—III	9 timer
Norsk	i —	V - IV og III g	8 —
Historie	i —	III og I	6 —
Geografi	i —	III og II	4 —
Skrivning			5 —
			<hr/>
			32 timer.

hvoraf 5 extratimer.

Klasseforstander i kl. III.

Inspektrice frk. Holmsen:

Norsk	i klasse	III—I	14 timer
Religion	i —	II—I	4 —
Haandarbeide			6 —
			<hr/>
			24 timer.

Klasseforstander i kl. II.

Andenlærerinde frk Fcss:

Naturhistorie	i klasse	IV — II	5 timer
Regning	i —	III — I	12 —
Tysk	i —	III — II	10 —

27 Timer.

Klasseforstander i kl. I.

Timelærer sanglærer Klewe: Sang		3 timer
Timelærerinde frk. Holm: Gymnastik i kl. VII — I p	6	—
Timelærer Grøner Thronsen: Tegning i kl	II — IV 6 —

15 timer.

V. Timefordelingen paa klasser og fag vil sees af efterfølgende tabel:

Fagene:	Kl. I.		Kl. II.		Kl. III.		Kl. IV.		Kl. V.		Kl. VI.			Kl. VII	Sum.		
	Gutter	Piger	Gutter	Piger	Gutter	Piger	Gutter	Piger	Gutter	Piger	Gutter	Piger	Piger				
Religion	1	2	1		3		2		2		1	1		13			
Norsk	2	3	3	1	1		1	4	1	3	3	1	2		25		
Tysk			1	4	1	4		4		(L. 3.) 4	E 1	1	2		22		
Latin							7		7						14'		
Engelsk								5		5	1	1	3		15		
Fransk										2	2				4		
Historie	3		3		3		3		3		3	1	2		18		
Geografi	3		2		2		2		2		2	1	1		13		
Naturfag ..			1	1	1		2		2	1	2	1	1	2	12		
Mathematik	1	2	1	1	2		2	3	3	3	2	3	3	1	2	3	32
Tegning			1	1			1	1	(L. 0.) 1	1	(L. 0.) 1	1**	(L. 0.)	1**	1**	10	
Skrivning	2		2	1†			1	(2)**								5	
Haandarbeide		(3)		(3)			3		(3)		(3)		3			6	
Gymnastik	(3)	(3)	(3)	(3)	3	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	3	3		12	
Sum.....	28	28	33	31	33	31	33	31	33	31	33	31	33	24	24	201	
Sang 3 Eftermiddagstimer															3		

Sum. .. 204

**) Frihaandstegning.
 ***) Kombinerede med kl. I.

Fællesundervisningen er ordnet saaledes, at gutter og piger fra Kl. I — V i det væsentlige undervises sammen. Kun har pigerne i enkelte fag lidt færre timer end gutterne. Saaledes har pigerne i kl. I 2 timer norsk, 1 time regning mindre end gutterne; i kl. II 1 time norsk, 1 time tysk, 1 time skrivning, regning og tegning mindre; i kl. III 1 time norsk, 2 timer regning, 1 time skrivning og tegning mindre; i kl. IV 1 time norsk, 3 t. matematik, 1 time tegning mindre, i kl. V 2 timer matematik, 2 timer fysik mindre, men 1 time tegning mere. Pigerne deltage ikke i fransk.

Medens gutternes kursus er 6aarigt, bliver den undervisning, som efter den almindelige plan for middelskolen meddeles i 6te og øverste klasse, for pigerne fordelt paa 2 aar (kl. VI og VII). I disse to sidstnævnte klasser har pigerne, for at deres kræfter skal spares, et indskrænket antal timer om ugen (nemlig 24, medens gutterne har 33), og i disse 2 klasser indhente de, hvad de i visse fag (naturkundskab, matematik og tegning) har forsømt i de nedre klasser.

I kl. VI har pigerne alle sine læsetimer kombinerede med gutterne; kun har de en særtimer i tegning. I kl. VII har pigerne 2 særtimer i naturkundskab, 3 i matematik, 1 i tegning; forøvrigt er de kombinerede med kl. VI.

Pigernes ugentlige undervisningstimer i 6te klasse er følgende:

Religion	1	time
Norsk	2	-
Tysk.....	3	-
Engelsk.....	3	-
Historie.....	2	-
Geografi.....	1	-
Naturhistorie.....	1	-
Mathematik.....	3	-
Tegning.....	2	-

Ialt 18 timer,

foruden 3 t. i haandarbejde og 3 t. gymnastik.

Kl. VII har følgende ugentlige undervisningstimer:

Religion	1	time
Norsk	2	-
Tysk	2	-
Engelsk	3	-
Historie	2	-
Geografi	1	-
Naturhistorie	1	-
Naturkundskab	2	-
Mathematik	5	-
Tegning	2	-

Ialt 21 timer + 3 timer
gymnastik.

Ledige mellemtimer (to sammenhængende) i kl. VII og VI anvendes engang ugentlig til extemporalstil i tysk og ligesaa i engelsk.

Sangundervisningen har været særskilt for gutter og piger og henlagt til eftermiddagen med i det hele 3 timer, nemlig 1½ time for hver afdeling. Baade gutter og piger har været delt i 2 partier, saaledes at hvert parti altsaa har sunget ¾ time.

I gymnastik danner hvert køn 2 partier saaledes, at kl. III—I udgjør et parti, de øvrige klasser det andet. Begge partier har for begge køn 3 hele timer ugentlig.

I haandarbejde er pigerne inddelt i 2 partier paa samme maade som i gymnastik, hvert med 3 timer ugentlig, hvilke timer alle er lagt fra 1—2.

Exercitie afholdtes 4 dage inde i examen og 2 dage i september.

1 elev var fritagen for gymnastik, fordi hans hjem ligger 6 kilometer fra skolen; 27 for sang paa grund af stemmeskifte, manglende gehør eller andre grunde.

2 elever deltog som dissenter kun i den bibelhistoriske del af religionsundervisningen.

10 elever deltog i undervisningen i fransk, 1 i kl. VI, 9 i kl. V.

VI. Undervisningen.

Religion.

- Klasse* I. Af Vogts lille bibelhistorie det gamle testamente. Katekismens 4 parter uden Luthers forklaring. Luthers forklaring til 1ste part. Salmer udenad efter Landstadssalmebog: No. 47, 131, 330 2det vers, 186 1ste v., 580 1ste v., 525 1ste v., 290 5te v.
- II. Af Vogts lille bibelhistorie det nye testamente. Katekismens 5 parter læste og gjennemgaaede med Luthers forklaring. Salmer udenad efter Landstad: No. 131, 138, 580, 47, 330 2det v., 186 1ste v., 525, 276 1ste og 2det v.
- III. Af Vogts bibelhistorie for borgerskoler læst og repeteret fra begyndelsen til Esters bog (s.85).
Af Bangs forklaring læst og repeteret 1ste part.
Læsning paa skolen af det nye testamente. Enkelte salmer udenad efter Landstad.
- IV. Af samme bibelhistorie læst og repeteret fra Esras's bog (s. 79) til den utro husholder (s. 139). Af forklaringen læst og repeteret 3die, 4de og 5te part, samt slutningen af 1ste part (s. 33—38).
Læsning paa skolen af det nye testamente.
- V. Af samme bibelhistorie læst og repeteret fra den utro husholder, (s. 143) til det hellige land s. 200).
Af forklaringen læst og repeteret 2den part.
Læsning af det nye testamente.

- Klasse* VI. Gutterne: Af samme bibelhistorie læst fra de fire evangelier (s. 186) til det hellige land; derefter repeteret den hele lærebog. Det hellige lands geografi er gennemgaaet paa skolen. Forklaringen er repeteret i sin helhed. Læsning af det nye testamente.
- VII. Repeteret Forklaringen.

Modersmaalet:

- Klasse* I. Læst og gennemgaaet udvalgte stykker af Pauss og Lassens læsebog, 1ste skoletrin, 3die og 4de afdeling. Nogle digte lærte udenad. De vigtigste tale- og sætningsdele indøvede ved analyse i Platous eksempel-amling uden benyttelse af lærebog i grammatik. Diktat hver uge.
- II. Læsning og gennemgaaelse af forskellige stykker i Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrin. Digte udenad. Af Platous grammatik 1ste del. Analyse. Diktat.
- III. Af Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrin, er udvalgte stykker oplæste og gennemgaaede paa skolen efter forudgaaende forberedelse hjemme. Indholdet gjenfortalt dels før, dels efter oplæsningen.
- ▲f Hofgaards lille grammatik gennemgaaet og ved analyse indøvet de vigtigste paragrafer til enden.
- Digte gennemgaaede og læste udenad. Skriftlig 1—2 gange ugentlig, afvexlende diktat og gjenfortælling, i 1ste halvaar hyppigst diktat, i andet halvaar hyppigst gjenfortælling.
- Gutternes særtimer benyttedes til læsning af forskellige stykker i læsebogen.
- IV. Læsning efter Pauss og Lassens læsebog, 2det skoletrin, som regel efter forberedelse hjemme;

indholdet i almindelighed gjengivet af eleverne, dels før, dels efter oplæsningen.

Enkelte digte gennemgaaede og lærte udenad.

Af Hofgaards lille grammatik læst og indøvet det vigtigste af sætningsdelene og sætningslæren. Af og til skriftlig analyse.

Skriftlig 1 à 2 gange ugentlig, deraf hver 14de dag en let hjemmestil af fortællende eller beskrivende art efter forudgaaende anvisning paa skolen.

Klasse V. I læsebog af Pauss og Lassen, 3die skoletrin, 1ste afdeling, er flere større eller mindre læsestykker efter forudgaaende forberedelse hjemme oplæste, gennemgaaede og tildels gjengivne paa skolen.

Det vigtigste af metriken er forklaret og indøvet paa skolen.

Af Hofgaards lille grammatik læst og ved analyse indøvet §§ 13—43; undertiden skriftlig analyse.

Skriftlig 1 gang ugentlig, deraf hver fjortende dag, i regelen efter forudgaaende anvisning paa skolen, en hjemmestil, saasom: Dyrskuets, en vinterdag, kort beskrivelse af Kongsbjerg kirke, løven, en ildebrand om natten, oversættelse fra tysk, omskrivning fra poesi, nytten af jernet, Danmarks naturlige beskaffenhed, Karl XII, i dødsfare ved det store vandfald (efter et Billede), Norges vigtigste næringsveie.

- VII+VI. 2 timer. Af Broch & Seip's udvalg for kl. VI er læst: Holberg: Den politiske kandestøber og Jacob von Tybo. Thor henter sin hammer. Sønnetabet. Bjerregaard: Fjeldeventyret. Wessel: Posthuset. Wergeland: Juleaftenen. Oehlenschläger: Ridderen i kulsvierhytten. Asbjørnsen: En sommernat i krogskoven. Moe: Den retfærdige firskilling og Blind-

Anne. Bjørnson: Arnljot Gelline og konfirmationen. Ibsen: Kong Haakons gildehal. Welhaven: Wessel og det norske selskab, og Striljerne, tilligemed flere digte; altid ledsagede af oplysninger om vedkommende forfatter. Desuden Gunlaug Ormstunges saga.

Hofgaards lille grammatik tilligemed det vigtigste om versemaalet.

Efter Seips lille literaturhistorie er gennemgaaet indledningerne til de forskjellige perioder samt af forfatterne -- Holberg, Wessel, Ewald, Oehlenschläger, Wergeland, Welhaven, Asbjørnson, Moe, Bjørnson og Ibsen. Stil hver 14de dag efter forudgaaende disposition.

I gutternes særtime er læst forskjellige stykker prosa og poesi efter Pauss & Lassen, III.

Stilopgaverne var følgende: 1) Thor henter sin hammer. 2) Wessels posthuset. 3) En dag af mine sommerferier. 4) De vigtigste bærsorter i vore skove. 5) Birken, dens udseende og anvendelse. 6) Potetesplanten, dens historie, dens dyrkning; potetens anvendelse og nytte. 7) Maaltrosten. 8) En sæter og livet paa sæteren. 9) Fortæl om Island (beliggenhed, naturlig beskaffenhed, bebyggelse og historie, sprog og literatur). 10) Wergelands Juleaften. 11) En ildebrand (brevform). 12) Norges naturlige beskaffenhed og næringsveie (skolestil). 13) Jernet, dets egenskaber og nytte. 14) Dyrelivet i vore skove. 15) Dyrelivet i den hede zone. 16) Naturen og livet her i Norge om vinteren. 17) Christian II.s liv og regjering og fremtrædende træk i hans karakter. 18) Norges fiskerier. 19) Hvad vil du blive, og hvorfor? (gutterne alene). 20) Havets betydning for vort land.

T y s k .

- Klasse* I. Af Knudsens læsebog for begyndere læst og repeteret fra begyndelsen til imperfektum af de svage verber.
- II. Af samme læsebog læst og repeteret fra begyndelsen til pag. 90. De norske sætninger oversatte, dels mundtlig, dels skriftlig.
- III. Af samme læsebog læst og repeteret fra pag. 96 og bogen ud. Af Paus og Lassens læsebog ca. 20 sider. Af Løkkes lille grammatik læst og repeteret: substantivernes, adjektivernes, pronomenernes og verbernes bøjning. Skriftlig og mundtlig oversættelse fra norsk til tysk af lette sætninger. Diktat.
- IV. Af Paus og Lassens læsebog læst 44 sider. Grammatikkens formlære læst og repeteret. Af Knudsens stileøvelser side 1—30, hvorved syntaktiske regler, gloser og taalemaader er lært udenad. Fra november skoleaaret ud som regel 1 stil om ugen paa skolen.
- V. Af Paus og Lassens læsebog 90 sider, hvoraf 35 sider extempore. Grammatikkens formlære læst og repeteret. Af Knudsens stileøvelser læst side 1—4 (syntaktiske regler, gloser og talemaader lært udenad).
- Af og til oversat extempore norske sammenhængende stykker til tysk. I regelen 1 extemporalstil om ugen.
- VII+VI. (2 t.) Af Schiller: Maria Stuart: 2, 3, 4 og 5 akt (til scene 7). Grammatikken repeteret.
- VI. (1 t.) Extemporeret efter Hauffs Märchen 41 sider; af Pauss og Lassens læsebog, 23 sider.
- VII. (2 t.) 1 stil om ugen paa skolen. I den sidste del af skoleaaret af og til ogsaa hjemmestil.

Klasse VI. (1 t.). 1 stil om ugen paa skolen og 1 stil om ugen hjemme.

Latin:

Klasse IV. I 1ste halvaar udvalgte eksempler af Johansens læsebog, fra begyndelsen til s. 34. Deklinationer og konjugationer efter de bagi opstillede mønstre; desuden verbernes konjunktiv, pronominer og talord. Endel af de norske eksempler er oversatte paa latin, først mundtlig, siden skriftlig.

I 2det halvaar er endel af de læste eksempler repeterede. Derpaa er læst af de sammenhængende stykker no. 3, 4, 11, 17, 18 samt 3 sider af 19; ialt 8 sider; deraf er halvdelen tilbageoversat. Lektierne er oversatte forud under lærerens vejledning og de vigtigste gloser opgivne. Formlæren gjentagende repeteret; derunder indøvet possum, volo, fero, eo. En skolestil hver uge efter eksempler opskrevne af læreren paa vægtavlen. I disse forekomme de under læsningen lærte ord i noget forandrede forbindelser. Herunder er især indøvet brugen af dobbelt Abl., Acc. cum Infin. og relativsætninger, samt steds- og tidsbestemmelser.

- V. Af Fædri fabler 200 vers. Cornel's Epaminondas og Cimon. Af Caesars galliske krig, bog 1, kap. 1 — 39 læst og repeteret. Det vigtigste af formlæren repeteret og endel regler af kasuslæren (indtil § 246) gennemgaaede med indøvelse af eksempler efter Lowums stiløvelser. 1 skolestil om ugen, som ofte er lært udenad efter at være rettet.

Engelsk:

Klasse IV. Brækkes læsebog for begyndere pag. 1—65. Grammatikken i samme bog er læst.

Klasse V. Af Brekkes læsebog for begyndere læst fra side 75 ud bogen. Af Brekkes læsebog for middelskolens øverste klasser læst 25 sider. Grammatikken gennemgaaet efter Brekkes læsebog for begyndere. Af Løkkes lille grammatik ved Western er læst fra syntaxens begyndelse (§ 92) til § 128.

Mundtlige og skriftlige retroversionsøvelser.

En stil om ugen paa skolen.

- VII+VI. (3 t.). Af Brekkes større læsebog: 125 sider, hvoraf noget extempore. I første halv-
aar er grammatikken gennemgaaet efter Brekkes læsebog for begyndere med udfyldende bemærkninger. I andet halv-
aar er formlære og syntax læst og repeteret efter Løkkes lille grammatik ved Western.
- VI. (1 t.). Læst extempore 38 sider efter Kristensens engelsk læsebog.
- VII. (2 t.). 1 stil om ugen paa skolen.
- VI. (1 t.). 1 stil om ugen paa skolen. 1 stil om ugen hjemme.

Fransk.

Klasse V. Det vigtigste af formlæren efter Knudsens lille grammatik. Af Knudsens franske læsebog er læst og gjentagne gange repeteret 11 sider af de sammenhængende læsestykker. Af de enkelte sætninger er næsten intet læst.

- VI. Af samme læsebog læst og repeteret 32 sider. Formlæren repeteret.

Historie.

Klasse I. Af Hoff's lille verdenshistorie læst og repeteret fra begyndelsen til side 60.

- II. Af samme bog er gennemgaaet væsentlig ved

fortælling fra lærerens side fra det første kors-tog indtil enden.

Af Schjøths verdenshistorie læst og repeteret fra side 1—59.

- III. Af Schjøths verdenshistorie læst og repeteret fra Romerne (S. 59) til England under Angelsachserne (S. 137).

Af Sigv. Petersens Norges, Sveriges og Danmarks Historie læst og repeteret til Sverige (S. 53).

- IV. Af Schjøths verdenshistorie fra «Soldaterkeiserne» til den nyere tids 2det tidsrum. Af Nordens historie fra «Sverre Sigurdsson» til «Foreningens opløsning» (side 45—72). Alt repeteret.

- V. Af Schjøths verdenshistorie fra den nyere tids 2det tidsrum til «Tiden 1815». Af Nordens historie fra «Foreningens opløsning» og ud. Alt repeteret.

- VII + VI. (2 t.) I første halvaar repeteret oldtiden samt middelalderen indtil «Schweitzernes frihedskamp». Samtidig i kl. VI (1 t.) repeteret «Den nyere tid» til Frankrige under Ludvig XV.

I sidste halvaar:

- VII + VI. (3 t.) Repeteret «Den nyere tid» fra Frankrige under Ludvig XV og ud, oldtiden, og Nordens historie.

Geografi.

Klasse I. Horns lille geografi. Hele bogen læst og repeteret.

- II. Norge repeteret efter Horn; derefter læst og repeteret af Arstals udgave af Gealmuydens geografi fra bogens begyndelse til Afrika (s. 49).

- Klasse III.* Norge repeteret efter Horns lille lærebog; derefter af Arstals udg. af Geelmuydens geografi læst og repeteret Afrika og Asia (s. 44—88.)
- IV. Af Geelmuydens geografi læst og repeteret fra side 88—156.
- V. Af Geelmuydens geografi læst og repeteret fra side 166— ud bogen.
- VII.+VI. Geelmuydens geografi læst i sin helhed.

M a t h e m a t i k.

- Klasse I.* Efter Johannesens regnebog gennemgaaet de 4 regningsarter i hele ubenævnte tal, samt addition og subtraktion af hele benævnte tal.
- II. Af samme bogs h. 1 gennemgaaet de 4 regningsarter med hele benævnte tal, derefter af h. 2 addition og subtraktion af brøk.
- III. Efter samme bogs 2det hefte gennemgaaet de 4 regningsarter med almindelig brøk, derefter de samme med decimalbrøk; endvidere indøvet enkelt reguladetri.
- IV. (Gutter og piger). Af Johannesens arithmetik gennemgaaet og repeteret fra begyndelsen til decimalbrøk. I praktisk regning: enkelt og sammensat reguladetri samt procentregning.
(Gutter alene). Af Bonnevis geometri gennemgaaet og repeteret 1ste bog.
- V. (Gutter og piger). Af Johannesens arithmetik er læst og repeteret fra decimalbrøk til 5te bog. I praktisk regning gennemgaaet og repeteret: procent, enkelt rente og rabat.
(Gutter alene). Af Bonnevis geometri læst og repeteret 2den, 3die og 4de bog.
- VI. I praktisk regning er gennemgaaet og repeteret: delingsregning, blandingsregning og kjederegul. Desuden indøvet legemers beregning og repeteret det hele pensum.

Johannesens aritmetik: Læst og repeteret fra 5te bog og ud; derpaa er den hele aritmetik repeteret.

Bonnevies geometri: Læst og repeteret 5te og 6te bog; derpaa er den hele geometri repeteret.

Klasse VII. Johannesens aritmetik:

Repeteret og gennem mange eksempler indøvet det for piger bestemte pensum.

Praktisk regning: Repetition samt øvelser i legemers beregning.

Geometri: Læst og repeteret Eliasens geometri for piger. Desuden konstrueret samtlige opgaver efter Bjørlykkes opgavebog.

N a t u r f a g:

Klasse II. Læst og repeteret pattedyrene og fuglene efter Sørensens dyreriget.

— III. Af Sørensens planteriget læst og repeteret 1ste afsnit om planternes ydre bygning. Af samme forfatters dyreriget læst og repeteret fra krybdyr til orme.

— IV. Af Sørensens planteriget læst og repeteret fra planternes inddeling bogen ud. Afsammes dyreriget læst og repeteret fra orme indtil enden af bogen. Derefter pattedyrene og fuglene repeteret. Endel planter er bestemte efter Sørensens flora.

— V. (Gutter og piger). Af Sørensens planteriget er gennemgaaet og repeteret afsnittet om plantens indre bygning og liv samt blomsterløse planter. (Gutter alene). Henriksens fysik læst og repeteret,

— VI. Henriksens fysik repeteret i sin helhed.

— VI+VII. Sørensens dyreriget og sammes planteriget repeteret i sin helhed.

— VII. Henriksens fysik gennemgaaet og repeteret i sin helhed.

Skrivning:

- Klasse* I. Bogstavernes grundtræk, de smaa og de store bogstaver samt de lettere forbindelser gennemgaaede paa vægtavlen og derefter udførte af eleverne i skrivebøgerne, alt i den orden, hvori de følger efter hinanden i Heike og Danielsens forskrifter. Af disse er især benyttet hefte 2—3. Taktskrivning efter (lærerens) diktat.
- II. Som repetition af det tidligere lærte gennemgaaet og skrevet ud hefte 1—3; derefter væsentlig benyttet hefte 4—5. Taktskrivning.
- III. Som repetition hefte 1—4; derefter væsentlig benyttet hefte 5—7. Øvelser i læsning af haandskrifter efter »Feragens øvelsebog«.

To gange hver maaned har der af disciplene i kl. IV, V, VI, VII været leveret en prøveskrift, for hvilken der er givet karakter, ligesom ogsaa skriften i disciplenes stilebøger har været efterseet af skrive læreren og undertiden lagt til grund for bedømmelsen af karakteren for skrivning.

Tegning:

- Klasse* II. Frihaandstegning. 1ste gruppe efter Harald Petersens apparat for elementær frihaandstegning. Opgaverne tegnede og forklarede paa vægtavlen. Tegningerne udføres med pen og tusch.
- III. Frihaandstegning 2den gruppe efter Petersens apparat for elementær frihaandstegning. Udførelse med pen og tusch.
- IV. Ornamenttegning. Blyant og viskelæder benyttet, men den endelige optrækning med pen og tusch.
- V. Frihaandstegning. Videregaaende ornamenttegning. Udførelsen paa samme maade som i kl. IV. Projektionstegning. Optegning af de alminde-

ligst forekommende regulære legemer i grundrids og oprids.

- VI+VII. Frihaandstegning. Ornamenttegning efter vanskeligere opgaver.

Projektionstegning. Som i kl. V; men efter sammensatte opstillinger og med de af kirkedepartementet givne examensopgaver som rettesnor.

Haandarbeide:

Linsøm, strikning, stopning og lapning er udført efter »Haandarbeide som skolefag« af Marie Rosing. I kl. I syes navnedug. I kl. II—III er lært engelsk broderi, i kl. IV—VI hvidt broderi og lidt silkesøm. De 6 klasser er delt i to partier; kl. II—III udgjør yngste parti; kl. IV—VI det ældste. Kl. VII deltager ikke i haandarbeide. I kl. VI syr eleverne et linned til sig selv med navn og brederi og strikker en strømpe. Til tilklipning tages nogle timer.

Sang:

Det yngre parti (kl. III—I) er undervist i nodelæsning og enstemmig sang, det ældre parti (VI—IV) desuden i tostemmig sang. Begge klasser har lært de fleste saavel ældre som nyere koralmelodier. Undervisningen har været særskilt for piger og gutter, men der har ogsaa af og til fundet fællesøvelser sted.

VII. Afgangsexamen.

1892.

Ifølge overbestyrelsens bestemmelse afholdtes ogsaa i 1892 i 2 fag gjensidig ceusur ved herværende og Drammens skole, nemlig i modersmaal mundtlig og matematik skriftl.

Censorerne i de forskjellige fag var efter overbestyrelsens beskikkelse følgende:

I religion.....	Tilsynslærer Hoff,
- modersmaal skriftl.	Klasselærer Johnson,
- — mundtl.....	Cand. mag. Juel Tønnesen fra Drammens Skole.
- tysk, skriftl. og mundtl.,	Adjunkt Bøhmer,
- engelsk, skriftl. og mundtl. . .	Rektor,
- fransk	Rektor,
- historie	Adjunkt Bøhmer,
- geografi	Adjunkt Udby,
- matematik skriftl.	Adjunkt Klingenberg fra Drammens skole.
- — mundtl.,.....	Hyttemester Stalsberg,
- naturkundskab	Do.
- projektionstegning	Do.
- frihaandstegning	Gravør Thronsen,
- skrivning	Do.

Til afgangsexamen fremstillede sig 9 examinander, samtlige skolens elever, hvilke bestod examen med følgende udfald:

- Arnesen, Agnes, datter af sognepræst A., f. $19/3$ 1875, optagen i skolen i august 1887, hovedkarakter: godt (2,54).
- Klem, Marie, datter af sorenskriver K., f. $4/4$ 1876, optagen i august 1887, hovedkarakter: udmærket godt (1,46).
- Klewe, Signy, datter af organist K., f. $1/6$ 1875, optagen i august 1887, hovedkarakter: meget godt (1,82).
- Krag, Johanne, datter af direktør K., f. $29/4$ 1876, optagen i august 1887, hovedkarakter: meget godt (2,43).
- Linthoe, Hilda, datter af foged L., f. $5/7$ 1876, optagen i august 1887, hovedkarakter: meget godt (1,93).
- Rasch, Margrethe, datter af bergkasserer R., f. $21/11$ 1876, optagen i august 1887, hovedkarakter: godt (2,93).
- Schønning, Signe, datter af kaldskapellan S., f. $26/8$ 1875, optagen i oktober 1888, hovedkarakter: meget godt (1,93).
- Hoff, Ingebret, søn af tilsynslærer H., f. $10/12$ 1877, optagen i august 1886, hovedkarakter: meget godt (2,40).
- Thoresen, Nils, søn af snedkermester T., f. $13/1$ 1876, optagen i august 1889, hovedkarakter: godt (2,75).

VIII. Bibliotheket og samlingerne.

1891—92.

A. Bibliotheket.

Foruden ved gaver fra universitetet, departementet, det statistiske bureau og andre offentlige kontorer er bibliotheket forøget med følgende værker:

1. G a v e r.

Arkiv for matematik og naturvidenskab. B. 15. H. 1—3.

Arkiv for nordisk filologi. B. 7. H. 1—4.

Nyt magasin for naturvidenskab. B. 32. H. 2—4.

Historisk tidsskrift. 3die række. B. 2. H. 2.

Norsk lovtidende. 2den afdeling. H. 1. 1891.

Taranger. Den angelsaksiske kirkes indflydelse paa den norske. H. 2.

S. Bugge. Norges indskrifter med de ældre runer.

Schübeler. Tillæg til Virridarium Norvegicum.

Den norske nordhavsexpedition. 1876. H. XXI.

Voss. Ciceronis oratio de imperio Pompeji.

Reusch. Kortfattet geografi.

Schjøtt & Salicath. Skolekart over Norge.

Eliassen. Bonnevis lærebog i arithmetik og algebra med facitbog.

Bonnevie. Lærebog i plangeometri.

D. Christensen. Udtog af geografin.

Klavenæs. Forklaring over Luthers kathekismus.

Brynildsen. Norsk-engelsk ordbog. H. 13—17.

2. I n d k j ø b t e b ø g e r.

Villemain. Histoire de Cromwell.

Lamartine. Chr. Colomb.

Guizot. Washington.

Paganel. Histoire de Frédéric le Grand.

Trollope. The Eustace Diamonds.

Prescott. Erobringen af Peru.

Af to brødre betaler den anden $\frac{3}{4}$, af tre den anden $\frac{3}{4}$ og den tredje $\frac{1}{2}$; er der flere end tre brødre, gaa de øvrige frit.

Gratisternes antal var 10, hvoraf 3 havde hel, 7 halv friplads; som sædvanlig uddeltes 10 pct. af skole- og indskrivningspengene.

Fripladsene var fordelte saaledes:

Kl. II 1; kl. III 2;
 - IV 2;
 = V 5.

Efter skolelovens § 55 skal skolepengene betales **for-skudsvis** for hvert kvartal uden nogen afkortning, om discipelen optages i eller udgaar af skolen i løbet af samme. Og reglementets § 36 lyder saaledes: Er skolepengene for en discipel ikke erlagt inden kvartalets udløb, er rektor, naar han derom af kassereren underrettes, forpligtet til at nægte en saadan discipel adgang til skolens undervisning.

Disse bestemmelser undlader man ikke at bringe i forældres og foresattes erindring, da det har vist sig, at de hyppig oversees.

Angaaende skolens fripladse bestemmer skoleloven af 17de juni 1869 følgende:

Disciplene kan kun under følgende betingelser komme betragtning ved fordelingen af skolebeneficier:

- 1) at de have gode anlæg;
- 2) at de ved sædelig opførsel og flid gjør sig fortjente til saadan understøttelse;
- 3) at deres trang er bekræftet ved paalidelige vidnesbyrd.

Skolebeneficier kan i regelen ikke tilstaaes disciple, forinden de have været 1 aar i skolen.

X. Almindelige bemærkninger.

Ved fællesundervisningens indførelse i august 1887 talte skolen 84 elever, hvoraf 44 gutter og 40 piger.

Det samlede elevantal udgjør nu 74, hvoraf 47 gutter og 27 piger, saaledes fordelte:

Kl. I	6 elever	(3 g., 3 p.),
II	13 —	(9 g., 4 p.),
III	12 —	(8 g., 4 p.),
IV	18 —	(11 g., 7 p.),
V	9 —	(6 g., 3 p.),
VI	16 —	(10 g., 6 p.),
VII	0 —	

Af skolens gutter deltog 11 under vinterhalvaaret 4 eftermiddagstimer om ugen ved den arbejdsskole, som er knyttet til herværende Nymoens almueskole.

Daglige karakterer bruges og indføres for hver dag i klasseprotokollen og karakterbøgerne, men disse bero i kathedrene og udleveres kun hver lørdag til eleverne for at forevises for forældrene.

Ved jul og paaske gives af lærerne skriftlige vidnesbyrd i karakterbøgerne om elevernes flid, fremgang og forhold i det hele.

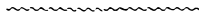
I dagene fra 14de til 17de decbr. afholdtes tentamen i de skriftlige examensfag for kl. VI og VII, ligesaa i dagene fra 4de til 7de april.

For discipelbibliotheket bevilgede sparebanken ogsaa i dette aar paa rektors ansøgning et beløb af kr. 200.00. Bibliotheket har været aabent hver 2den lørdag. Udlaanet besørges af rektor.

Den skriftlige del af aarsexamen afholdtes den 15de—17de juni. Den mundtlige afgangs- og aarsexamen begyndte den 24de juni og varede til den 6te juli. Examens udfald bekendtgjordes derefter den 8de juli. De aarlige vaabenøvelser holdtes 4 dage i examenstiden (18de—22de juni) og 2 dage i september.

Sundhedstilstanden blandt eleverne var i det forløbne aar ikke saa god som i almindelighed. Baade influenza og meslinger optraadte epidemisk i løbet af vinteren og bevirkede en mængde forfald.

Ogsaa flere af lærerne var i januar angrebne af influenza — lige til 3 paa en gang — uden at det dog nogen gang fandtes nødvendigt at indstille undervisningen.

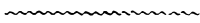
Gjennemsnitstallet af sygedage for aaret i de forskellige klasser var:

Kl. VII	4 dage,
- VI	3 ¹ / ₂ „
- V	7 ¹ / ₂ „
- IV	11 „
- III	10 ¹ / ₂ „
- II	16 ¹ / ₂ „
- I	8 ¹ / ₂ „

Paa følgende vink og raad til hjemmene, der — efter at være anbefalede af flere læger — er vedtagne af flere skoler og saaledes ogsaa af herværende skoles lærere i skoleraad, — henledes forældres og foresattes opmærksomhed for herved at fremme en heldig samvirken mellem skole og hjem:

1. Lad børnene gaa tidlig tilsengs. Deres arbeide begyn der tidlig, og børn trænger mindst 9 til 10 timers søvn.
2. Sørg for, at børnene spiser godt om morgenen, og at de ligeledes faar solid niste med sig paa skolen. Deres hovedarbeide skal gjøres paa frokosten.
3. Lad børnene efter middagen opholde sig i fri luft og tillad dem ikke at læse sine lekser før $1\frac{1}{2}$ til 2 timer efter maaltidet.
4. Lad børnene indtage sine aftensmaaltider mindst én time, før de gaar tilsengs.
5. Giv børnene en bestemt arbeidstid og paase, at denne benyttes ordentlig. Det vil da vise sig, at hjemmelæsningen i de lavere middelklasser som regel ikke vil kræve mere end 1 til $1\frac{1}{2}$ time, i de høiere middelklasser ikke mere end 2 til $2\frac{1}{2}$ time.
6. Sørg for, at læsningen foregaar under god naturlig eller kunstig belysning.
7. Tillad ingen lekselæsning efter kl. 8. Aftentimerne kan bedst bruges til sund morskabslæsning.
8. Hold børnene til leg og fornuftig idræt.

XI. Skolens regnskab for 1891-92.

I n d t æ g t.

	<i>R</i>	<i>Ør</i>
1) Beholdning fra forrige aar.....	245.56	
2) Skole- og indskrivningspenge.....	4 957.75	
3) Kommunens bidrag	1 880.00	
4) Andre indtægter	39.03	
5) Statskassens tilskud	16 193.00	
		<hr/>
Tilsammen ...	23 315.34	

U d g i f t.

1) Lønninger	17 693.40
2) Alderstillæg	3 566.68
3) Bibliothek, samlinger og læremidler.	193.89
4) Fripladse	483.00
5) Lys og brænde	835.77
6) Trykningsomkostninger m. m.....	178.99
7) Blandede og tilfældige udgifter.	170.03
8) Beholdning	192.98
	<hr/>
Tilsammen....	23 315.34

Kongsberg off. høiere almenskole den 11te oktbr. 1892.

K. L. Sommerfelt.
